

LIKOVNA UMETNOST

2. letnik 35 ur

UMETNOSTNA ZGODOVINA

3. letnik 70 UR

PREDMETNI KATALOG – UČNI NAČRT

KLASIČNA GIMNAZIJA

Učni načrt za likovno umetnost (umetnostna zgodovina in likovno snovanje) za klasično gimnazijo je bil sprejet na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, 7. 5. 1998.

Učni načrt je pripravila Predmetna kurikularna komisija za umetnostno zgodovino:

dr. Nataša Golob, predsednica

Alenka Puschner, strokovna tajnica

dr. Tomaž Brejc, član

Andrej Bremec, član

Marijan Ocvirk, član

Olga Paulič, članica

Jezikovni pregled: Nada Šumi, Eva Blumauer

VSEBINA

I. OPREDELITEV PREDMETA

II. PREDMETNI KATALOGI ZNANJ

1 Cilji predmeta

1. 1. Splošni cilji predmeta

1.2. Operativni cilji likovne umetnosti in vsebine

1. 3. Operativni cilji in vsebine umetnostne zgodovine

2. Standardi znanj

III. SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA IN MEDPREDMETNE POVEZAVE

IV. OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

V. ZNANJA, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PREDMETA

VI. VIRI

I. OPREDELITEV PREDMETA

Predmet likovna umetnost z umetnostno zgodovino se v klasični gimnaziji **poučuje v 2. letniku (obseg 35 ur) kot obvezen predmet, v 3. letniku pa v obsegu 70 ur v okviru izbirnih predmetov.** Učne vsebine so za obvezni del podane tako, da se dijak seznani s temeljnimi pojmi likovne umetnosti in pristopom k likovnemu delu. Hkrati je prikazan splošni pregled umetnostnega razvoja po likovnih zvrsteh. To je uvod in priprava na razumevanje vsebin iz umetnostne zgodovine, ki se nadaljujejo kot izbirni predmet v 3. letniku (obseg 70 ur) in so povezane z umetnostjo grško-rimske antike in izročilom v poznejših obdobjih. Zaradi znanja, pridobljenega predvsem pri klasičnih jezikih, in ob upoštevanju znanja obče zgodovine, zgodovine književnosti itd. se dijak lahko poglobi seznani z razvojem, pomenom, deležem in vrednotenjem stvaritev antične umetnosti ter preobrazbami antičnih tem od srednjega veka do danes. Prikaz te umetnosti dijaka posredno navaja tudi k skrbi za umetnostne spomenike. V 4. letniku sledijo vsebine iz učnega načrta za maturo, vendar v ta učni načrt niso vključene (prim. učni načrt za umetnostno zgodovino, umetniška gimnazija - likovna smer in matura).

Predmet likovna umetnost z umetnostno zgodovino omogoča, da dijak svet likovno izraženih misli, občutij in spoznanj poveže z drugimi zvrstmi umetniškega izražanja oziroma prikaže, kako se je likovni umetnik odzival na svet, v katerem je živel.

Namen predmeta je predstaviti najpomembnejše likovne umetnine, ki oblikujejo dijakov pogled na estetske in vsebinske vrhunce posameznih zgodovinskih obdobj in njihov razvoj. S tem predmet privzgaja občutek za resnične likovne vrednote in zbudi željo po spoznavanju likovnih stvaritev in kritičnost do njih.

Pouk umetnostne zgodovine prepletajo prvine temeljnih teoretičnih spoznanj (kronologija slogov, osnovna terminologija), predstavitev najvidnejših umetnikov, kritično preverjanje ob spomenikih (razstave, ekskurzije) in seminarsko-raziskovalno delo (seminarske naloge, raziskovalne naloge in referati). Pri predmetu se dijak izobrazi za različne študije humanističnih in družboslovnih usmeritev. Predmet poleg slovenskih spomenikov odpira tudi pogled v evropsko ustvarjalnost kot prostor umetnostnih vplivov.

Predmet omogoča dijaku izražanje individualnosti, ker mu oblikuje osebne kriterije in pogled na zgodovino in umetnostne dosežke, oz. ga spodbuja k dialogu in tolerantni kritičnosti.

II. PREDMETNI KATALOGI ZNANJ

1. Cilji predmeta

1. 1 Splošni cilji predmeta

Predmet likovna umetnost z umetnostno zgodovino dijaku:

- predstavi bistvo soodvisnosti med izražanjem, ustvarjanjem, umetniškim delom in družbenim okoljem;
- poda pregled razvoja umetnostnih slogov, pojasni razloge za nastanek in razprostranjenosti;
- predstavi prispevek najpomembnejših ustvarjalcev in ideje, ki jih izražajo njihove stvaritve;
- predstavi slovensko umetnostno dediščino in posebej spomenike iz ožjega domačega okolja;
- uvaja v samostojno vrednotenje in podoživljanje likovnih stvaritev;
- izostri občutljivost za stvaritve preteklosti in s tem za vrednotenje ter skrb in varovanje le-teh;
- pripravi na odprto sprejemanje novega v umetnosti in na iskanje sporočil v likovnih umetninah;
- prispeva k samorazumevanju, k nacionalni samozavesti in zavesti o prispevku starejših in mlajših rodov slovenskih ustvarjalcev v kulturno zakladnico Evrope;
- pomaga, da dojame celovitost umetniške izpovedi v različnih zgodovinskih obdobjih in družbenih okoljih;
- omogoča izražanje individualnosti, ker mu oblikuje osebne kriterije in poglede na zgodovino in umetnostne dosežke ter ga spodbuja k dialogu in tolerantni kritičnosti.

1. 2. Operativni cilji in vsebine likovne umetnosti

* Pojmi so vpisani k vsebinam, kjer se prvič omenjajo.

VSEBINE	OPERATIVNI CILJI (dijak zna:)	POJMI*
UVOD V UMETNOSTNO ZGODOVINO		
Umetnost	- opredeliti splošni pomen umetnosti kot družbenega pojava, posebno naravo umetnosti kot obliko družbene zavesti - razložiti umetnost kot izraz človekovega odnosa do življenja - opredeliti umetnino, likovno umetnost, slog, zgodovinski slog in smer v likovni umetnosti (obdobje, kronološki in geografski pristop)	umetnost, likovna umetnost, umetnina, slog, zgodovinski slog, smer, umetnostna kritika, monografija
Likovne umetnosti	- opredeliti in predstaviti področja likovnega ustvarjanja	arhitektura, urbanizem, kiparstvo, slikarstvo, umetna obrt, oblikovanje
PRISTOP K LIKOVNEMU DELU		
Likovno delo - umetnina	- predstaviti osnovne značilnosti ter zakonitosti likovnega izražanja in pristopa k likovnemu delu	
Vsebinska analiza	- prepoznati motiv in ga predstaviti - prepoznati snov, ki je zastopana v umetnini, ter jo predstaviti in analizirati - poiskati in razložiti vsebino in likovno vsebino umetnine	neposredno spoznavni motiv, žanr, portret, avtoportret, akt, krajina, veduta, tihožitje, karikatura, interier, eksterier
Ikonografija in ikonologija	- predstaviti in razložiti metode in cilje dela umetnostne zgodovine - ob izbranem primeru predstaviti ikonografski motiv	ikonografija, ikonologija, personifikacija, alegorija, atribut, simbol
Oblikovna analiza Oblika	- ugotoviti osnovne prvine likovnega izražanja: točka, črta, ploskev,	kompozicija, perspektiva, linearno-

Kompozicija Morfološki stil Pristop	prostor, telesnost (volumen), barva, svetloba in jih analizirati in razložiti - ugotoviti vrste kompozicije glede na razporeditev likovnih elementov, gibanje, perspektivo, barve in svetlobo - ugotoviti in razložiti morfološki stil (linearno-ploskoviti, plastični in slikoviti stil) - ugotoviti in razložiti pristop k upodabljanju predmeta	ploskoviti stil, plastični stil, slikoviti stil, idealizem, realizem, naturalizem
• Zgodovinski razvoj slikarstva	- predstaviti in razložiti temeljne oblikovne in vsebinske značilnosti posameznega sloga slikarske umetnosti in primere tehnike, značilne za slog - predstaviti in analizirati temeljne spomenike in prispevek izbranih umetnikov - predstaviti najpomembnejše slovenske umetnostne slikarske spomenike po posameznih obdobjih - samostojno ovrednotiti in predstaviti izbrane slikarske stvaritve - pojasniti temeljne pojme v slikarstvu, ki izhajajo iz posameznih umetnostnih obdobj	freska, mozaik, olje, tabelna slika, krilni oltar, diptih, triptih, poliptih, iluminacija, iniciala, vinjeta, pergament, papirus, risba, grafika, lesorez, linorez, bakrorez, jedkanica, litografija, sitotisk
• Zgodovinski razvoj kiparstva	- predstaviti in razložiti temeljne oblikovne in vsebinske značilnosti posameznega sloga kiparske umetnosti in opredeliti kiparstvo glede na vlogo in naloge v posameznem umetnostnem obdobju - predstaviti in analizirati temeljne spomenike in prispevek izbranih umetnikov - predstaviti najpomembnejše slovenske umetnostne kiparske spomenike po posameznih obdobjih - samostojno ovrednotiti in predstaviti izbrane kiparske stvaritve - pojasniti temeljne pojme v kiparstvu, ki izhajajo iz posameznih umetnostnih obdobj	obla ali polna plastika, relief, arhitekturni relief, arhitekturna plastika, kapitel, kariatida, nagrobnik, prižnica, vodnjak, oltar

• Zgodovinski razvoj stavbarstva in urbanizma	- opredeliti arhitekturo kot likovno dejavnost (funkcionalni in estetski pomen) - predstaviti pomen in vlogo urbanističnega načrtovanja - predstaviti pomen prostora za bivanje kot kulturnega ambiena v zgodovinskem razvoju - predstaviti in razložiti temeljne oblikovne in vsebinske značilnosti posameznega sloga arhitekturne umetnosti - predstaviti in analizirati temeljne spomenike in prispevek izbranih umetnikov - predstaviti najpomembnejše slovenske arhitekturne spomenike po posameznih obdobjih - samostojno ovrednotiti in predstaviti izbrane arhitekturne spomenike - pojasniti temeljne pojme v arhitekturi, ki izhajajo iz posameznih umetnostnih obdobjih	urbanizem, profana in sakralna arhitektura, konstrukcijski element
--	---	---

1. 3. Operativni cilji in vsebine umetnostne zgodovine

* Pojmi so vpisani k vsebinam, kjer se prvič omenjajo.

VSEBINE	OPERATIVNI CILJI (dijak zna:)	POJMI*
• UMETNOSTNO-ZGODOVINSKE TEME ZA KLASIČNO GIMNAZIJO • IZHODIŠČA	- predstaviti temeljne literarne vire za t. i. klasične teme	Homer: Iliada, Odiseja Ovid: Metamorfoze Heziod: Teogonija, Dela in dnevi Vergil: Eneida, Bukolika, Georgike
• MITOLOŠKE TEME	- predstaviti najpomembnejše dogodke in osebe - razložiti attribute in simbole dvanajstih olimpijskih bogov - pojasniti vzporednice med grškimi	mit, mitologija stvarjenje bogov in sveta, Olimp, panteon,

• VZPOREDNE TEME:	in rimskimi bogovi - predstaviti motive, ki povezujejo zgodovino in mitologijo - predstaviti primere stikanja med delovanjem bogov in življenjem Zemljanov - predstaviti antični pogled na ureditev naravnega sveta skozi poosebitve naravnih in neopredeljivih pojavov	manjši bogovi, poosebitve, heroji, heroiziranje, deus ex machina, muze, alegorije etična sporočila, cilji v literaturi in likovni umetnosti
UMETNOST VZHODNEGA SREDOZEMLJA • Zgodnja umetnost na Kikladih • Minojska in mikenska kultura	- razumeti nastanek idolov - predstaviti izhodišča za nastanek umetnosti v vzhodnem Sredozemlju - pojasniti razlike v izrazu in vsebini mikenske in kretske umetnosti - predstaviti kiparske spomenike in njihovo simbolno raven - predstaviti temeljne spomenike stenskega in vaznega slikarstva in razložiti njihovo vsebino	kikladska umetnost, minojska in mikenska umetnost megaron, kiklopski zid, megaron, procesijska cesta, kupolni grobovi, megalitska umetnost, razbremenilni trikotnik, poslikava Knososa
GRŠKA UMETNOST • Arhajska umetnost • Umetnost v obdobju klasiike	- povezati nastanek mitov, mitoloških vsebin, idolov in upodobitev mitoloških oseb - predstaviti izhodišča arhajske umetnosti upoštevaje estetiko in vsebino - klasično obdobje v vsebinskem in estetskem pogledu - pojasniti stebni red in konstrukcijo svetišča v grški antiki - razložiti razvoj v oblikovanju človeške figure: kontrapost, pripovednost in razvoj v individualizacijo; pojav upodobitvenih	geometrijski slog gigantomahija, tavromanija, amazonomahija, templji v dorskem slogu, svetišča na Akropoli agora, akropola, dorski, jonski, korintski steber, cela, naos, pronaos, steber z bazo, deblom in kapitelom, arhitrav,

• Helenistična umetnost	tipov: božanstvo, heroj, atlet, pesnik, državnik, individualni portret, skupinska upodobitev - predstaviti črnofiguralno in rdečefiguralno vazno slikarstvo - predstaviti vzroke za nastanek helenistične umetnosti, časovni in geografski obseg - pojasniti spremembe v estetiki in vsebini stvaritev	timpanon, friz, zatrep, metopa, triglif, peristil kuros, kora, stojni motiv, obči tip: portretni tip Fidijs, Miron, Poliklet vazno slikarstvo Skopas, Lizip Pergamonski oltar
• RIMSKA UMETNOST	- pojasniti vplive etruščanske in grške umetnosti na rimsko - predstaviti pridobitve in osnovne tipe rimske arhitekture - predstaviti načela rimskega urbanizma, povezavo med kultom vladarja in graditev mest - predstaviti relief na slavolokih, stebrih, sarkofagih - pojasniti pripovedni realizem in simbolne podobe - razložiti posebnosti rimskega kiparstva: medaljon, konjeniški spomenik, portreti prednikov - od realizma do idealizacije - predstaviti tehniko in namen mozaične umetnosti, mozaične preproge - predstaviti pompejanske sloge, vsebine stenskih poslikav - predstaviti poznoantično knjižno slikarstvo - razumeti vsebinsko in slogovno skladnost knjižnega slikarstva s stenskim	malta, obok, lok, forum, bazilika, amfiteater, gledališče - odeon, arena, akvedukt, terme, vila, atrij, insula, slavolok, slavnostni steber globok, plitek relief, reliefna risba, konjeniški spomenik, razvoj portreta, mozaiki, pompejanski slogi, groteske rotulus, kodeks, Vatikanski Vergil, Ilias Ambrosiana
• TRADICIJA ANTIČNE UMETNOSTI V SREDNJEM IN	- razlikovati med nasledstvom idej in	tradicija,

NOVEM VEKU • Uvod	nasledstvom oblik - predstaviti tradicijo Vitruvijevih načel, preoblikovane motive slavoloka, stebrih redov, vrednotenje skladnosti po načelu zlatega reza, - predstaviti pomen in nadaljevanje konjeniškega spomenika, slavnostnega stebra - predstaviti antične detajle, ki poudarjajo veljavnost izročila (toga, sprevodi - procesije; junaka, pesnika ipd. sprejme bog - apoteoza, kantaros, lovorov venec, akantov ornament oz. akantov kapitel, stebrišče, zatrep itd.) - pojasniti princip vključevanja starih prvin v nove stvaritve (spolije), pomen antičnih spomenikov v našem življenju	kopiranje, prenavljanje, obnavljanje spolije arheologija, umetnostna zgodovina, konservatorstvo, restavracijsko, spomeniško varstvo muzeji, lapidariji, muzeji na prostem posebne zbirke (gume, kovanci - numizmatika) skupna dediščina, korenine sedanje kulture in civilizacije
• Srednji vek	- predstaviti tri načine vrednotenja antike: zgodovinsko, alegorično in simbolično - razložiti pomen kopiranja, prevajanja in povzemanja antičnih besedil - predstaviti ključne spomenike z upodobitvami mitoloških oseb in njihove prenose v krščansko ikonografijo (npr. Heraklej kot Samson, Orfej in Dobri pastir, Dedal in antični geniji - angeli in zavetniki, krščanski vitez v boju z Meduzo, Atlas, Terra, Coelus kot konzola ipd.)	- zgodovinsko: vzporednice s starozaveznimi očaki, antični bogovi kot predniki dinastij - alegorično: antični bogovi kot nebesna znamenja, kreposti, svobodne umetnosti, - simbolično: kot nosilci prikritega moralnega nauka karolinška renesansa, primeri: astronomsko-astrološki rokopisi (npr. Arateja), ena od francoskih gotskih katedral, Firence: Giotto zvonik (kampanile), planetarna božanstva v programu Španske

		kapele, relief Samsona iz Krke na Koroškem, katakombno slikarstvo ali mozaik iz Gala Placidije, viteški epi, otonski relief iz Echternacha: Križanje s Terro
• Novi vek Renesansa in manierizem	- predstaviti vrednote in cilje humanizma v Firencah in kritičnega raziskovanja antike; pomen zbiralcev medalj, napisov, antičnih spomenikov in nastajanja pregledov antične umetnosti - opredeliti odnos humanistov do moralnega pomena v mitoloških zgodbah (veliki cikli v 15. in 16. stol.) - razložiti osebne mitologije - pojasniti pomen florentinskega oz. italijanskega humanizma za severno Evropo (Dürer) in poznejša stoletja - predstaviti širjenje mitoloških podob z grafičnimi listi	dvor Medičejcev in humanizem 15. stol. primeri: Botticellijeve mitologije: Rojstvo Venere, Pomlad; Pollaiuolo: Heraklej; Mantegna in kopiranje antičnih fragmentov, Parnas; Rafael: Parnas v Stanzah, Tri gracije, Apolon in Marsijas; G. Bellini: Slavje bogov; Piero di Cosimo: alegorije; Cellini: Perzej z Meduzino glavo; Tintoretto: Tri gracije; Tizian: Sveta in posvetna ljubezen, Čaščenje Venere; Michelangelo: Leda, Bakhus, personifika- cije iz Medičejske kapele; Sigismondo Malatesta kot Sončni bog v svojem Tempiu, Dürerjevo potovanje v Italijo
• Barok in rokoko	- razložiti pomen mitoloških priročnikov ok. 1600 (Ripa)	priročniki kot ikonografska abeceda

	- predstaviti nastanek mitologije kot znanosti in pomen pouka na akademijah - opredeliti Rubensov čut za antiko - Rembrandtovo krščansko umevanje antike - Poussinove interpretacije harmonične antike - pojasniti Lorrainov izgovor za občutje narave - predstaviti Versailles in veliki mitološki koncept na zahtevo Ludvika XIV. - pojasniti mitološko besedišče v stropnem slikarstvu - predstaviti Tiepolove mitologije - predstaviti slovenske spomenike	za antične bogove, pojme, alegorije, simbole primeri: Rubens: Štirje kontinenti, Parisova sodba, Zmagoslavje Marije Medici; Rembrandt: Filemon in Bavkida; Poussin: Pesnikova inspiracija; Et in Arcadia ego; Claude Lorrain: Akis in Gala teja, Krajina z Askani jem; Watteau: Vkrcaje za Kitero; Tiepolove freske v Wurzburgu in Madridu; Johann Martin Kremser-Schmidt: Diana in Akteon, Ugrabitev Sabink (NG); Poslikava na gradovih Brežice, Štatenberk, Slovenska Bistrica, Smlednik
• 19. stoletje • razsvetljenstvo, klasicizem, romantika	- predstaviti Winckelmann in pomen izkopavanj v Herkulanumu in Pompejih - predstaviti pojem t. i. grške lepote (Anton Rafael Mengs) - opisati težnje klasicizma: skladnost idealov v lepoti in morali - pojasniti razširitev antičnih motivov (pohištvo, posodje, grafike, knjige) - pojasniti odgovor romantikov in izražanje antike v čustveno silovitih prizorih - razložiti osebne ikonografije (Goya: Saturn žre svoje otroke)	pomen znanstvenih obravnav, arheologija, umetnostna zgodovina, potovanja v Italijo in študij po naravi primeri: Jacques Louis David: Andromahi prinesejo Hektorjevo truplo (John Flaxmann - ilustracije k Odiseji); Jean Baptiste Carpeaux: Alegorija plesa; Franc Kavčič: Razvaline Koloseja, Fokion z

		ženama
• Od 1900 dalje	- opisati simbolizem in t.i. iskanje nepojmljivega misterija - predstaviti impresioniste in prikrito mitologijo - opisati razloge za podrejenost mitologij in antičnih tem po 1900	primeri: Arnold Boecklin: Sveti gaj; Gustave Moreau: Jupiter in Semela; Odilon Redon: Kiklop; Auguste Rodin: Kiklop Auste Renoir: Nimfe (Kopalke); De Chirico: Merkur; Paul Klee: Perzej; Pablo Picasso: Meta-morfoze; Marij Pregelj: ilustracije k Odiseji

2. Standardi znanj

Dijak:

- pozna in razume temeljne pojme iz likovne umetnosti in umetnostne zgodovine;
- pozna in razume pristop k likovnemu delu in likovni kritiki;
- pozna umetnostno zgodovino kot humanistično vedo, njene raziskovalne metode, cilje in prispevke;
- samostojno vsebinsko in oblikovno analizira likovno delo;
- pozna in zna predstaviti posamezna področja likovnega ustvarjanja, zlasti slikarstvo, kiparstvo in arhitekturo s posameznimi izbranimi ključnimi spomeniki;
- zna predstaviti umetnostnozgodovinska obdobja in smeri s pomembnimi spomeniki svetovne in slovenske likovne umetnosti in prispevek izbranih umetnikov;
- zna predstaviti pomen in stvaritve antične umetnosti in njeno preobrazbo od zatona rimskega cesarstva do danes;
- pozna temeljne literarne vire iz antike, ki so vplivali na oblikovanje upodobitev;
- pozna in zna predstaviti ter ovrednotiti pomembna likovna dela iz domačega okolja;
- razume pomen slovenske kulturne dediščine za slovenski narod;
- zna uporabiti in interpretirati strokovno literaturo za referate, predstavitev seminarsko in projektno delo.

III. SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA IN MEDPREDMETNE POVEZAVE

Pouk predmetov likovna umetnost in umetnostna zgodovina lahko poteka v več oblikah in po različnih metodah. Temeljna oblika je zaokrožena informacija (razlaga in razgovor), ki je posredovana tako, da predavanje spremlja ustrezno slikovno gradivo (prosojnice, diapozitivi, reprodukcije, digitalizirane slike, videoposnetki ter drugo gradivo). Nekatere teme je mogoče obravnavati ob spomenikih v muzejih, galerijah ali ob izkopaninah. Primere učitelj izbere sam, pri čemer upošteva vsebine in operativne cilje pouka.

Za sodoben pouk umetnostne zgodovine so pomembne umetnostnozgodovinske ekskurzije in obiski razstav, retrospektivnih razstav, ateljejev, arheoloških izkopanin, konservatorskih projektov, restavratorskih delavnic itd. S tem dijak spoznava kulturno dediščino in pridobiva smisel za njeno vrednotenje in ohranjanje. Lokacijo izbere učitelj sam glede na možnosti in konkretno šolsko okolje. Učitelj naj glede na zanimanje dijakov sam izbere tudi teme, ki naj jih obravnavajo pri pouku ali v študijskih delavnicah.

Priporočamo najmanj eno celodnevno umetnostnozgodovinsko ekskurzijo z ogledom slovenskih umetnostnih spomenikov ter ogled stalne zbirke v Narodni galeriji v Ljubljani.

Dijaki aktivno sodelujejo na različne načine, na primer: z referati o pomembnih umetnikih ali stvaritvah, ki so vzorec za določeno obdobje, slog, umetnika, kraj itd., s predstavitvijo svojega lastnega doživetja ob umetnini (razstava, retrospektiva, ambientalna umetnina, slogovni pregled); pri tem se naučijo tudi pravilne uporabe virov in literature in iskanja bistvenih informacij (aktiven odnos do informacij) ter se s tem navajajo na samostojno delo.

Prispevki, ki jih pripravijo dijaki so lahko vezani na stvaritve, ki so jim dosegljive. Pomagajo si lahko z literaturo, hkrati pa (npr. v povezavi s književnostjo, filozofijo, zgodovino, glasbo idr.) lahko pripravijo tudi teoretično zasnovane projekte in raziskave (npr. umetnostni viri za spomenik v domačem kraju, pisna zapuščina umetnikov itd.). Navežejo lahko tudi stik z izvajalci strokovnih projektov v različnih ustanovah in sodelujejo pri mladinskih raziskovalnih projektih in taborih.

Umetnostna zgodovina je naravnana k razumevanju človeka kot celote in povezana z drugimi humanističnimi predmeti (zgodovino, sociologijo), še posebej z vsebinami iz klasičnega jezikoslovja, literarne in glasbene zgodovine, filozofije in estetike.

1. Strokovna literatura kot učiteljev pripomoček pri izvajanju pouka

Ars Sloveniae, zbirka, Mladinska knjiga
Badurina, Andjelko: Leksikon ikonografije, liturgije i simbolike zapadnog kršćanstva, Zagreb, 1990

- Cankar, Izidor: Zgodovina likovne umetnosti v zahodni Evropi, Slovenska matica, Ljubljana, 1930, ponatis 1994
- Delo kiparjev, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1994
- Höfler, Janez: Umetnostna vzgoja, Osnove likovne umetnosti, DZS, Ljubljana, 1988
- Hollingsworth, Mary: Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana, 1993
- Janson, H. W.: Istorija umetnosti, Pregled razvoja likovnih umetnosti od praistorije do danes, Izdavaški zavod Jugoslavija, Beograd, 1966
- Kako se je razvijalo slikarstvo, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1994
- Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, zbirka vodnikov, Zavod RS za varstvo naravne in kulturne dediščine
- Menaše, Luc: Evropski umetnostnozgodovinski leksikon, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1971
- Semenzato, Camillo, Nataša, Golob: Svet umetnosti, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1991
- Slovenija, turistični vodnik, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1995
- Sproccati, Sandro: Vodnik po slikarstvu, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1994
- Šumi, Nace, Slovenija, umetnostni vodnik, Ljubljana, 1990
- Tavčar, Lidija: Nevidne strani vidne umetnosti, Narodna galerija, Ljubljana, 1991
- Umetnost v slikah, 1-9, DZS, Ljubljana, 1969
- Umetnostne monografije, zbirka, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1995
- Vrhunci likovne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1995

VHS kaseta filma Podobe preteklosti dr. Nataše Golob in Toneta Freliha, Orion film d.o.o., Ljubljana, 1997

Likovna umetnost na Slovenskem dr. Naceta Šumija, zbirka diapozitivov, Jaka Plus založba Novljan, Ljubljana, 1998

Navedeno literaturo lahko uporabijo tudi dijaki pri pripravi referatov, seminarskih in raziskovalnih nalog, projektnem delu ipd.

IV. OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Preverjanje naj poteka ustno in pisno ob slikovnem gradivu. V vsakem ocenjevalnem obdobju morajo dobiti dijaki najmanj eno oceno. Tako pri preverjanju kot ocenjevanju naj bodo upoštevani znanje, razumevanje, uporaba znanja, analiza, sinteza in sposobnost vrednotenja (Bloomova taksonomija ciljev).

Ocenjujejo se tudi referati, komentarji, ocene, izdelki projektnega dela, seminarsko delo in druge oblike sodelovanja in nastopanja dijaka v okviru učne ure.

Ocena je samostojna in je vpisana pri predmetu likovna umetnost v 2. letniku in umetnostna zgodovina v 3. letniku.

V. ZNANJA, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PREDMETA

Pouk umetnostne zgodovine lahko uspešno in kakovostno izvajajo učitelji, ki obvladajo občo umetnostno zgodovino z ikonografskimi vsebinami, morfološko in stilnokritično analizo ter ikonološko interpretacijo in imajo:

- visoko izobrazbo iz umetnostne zgodovine kot samostojne pedagoške študijske smeri (diplomirani umetnostni zgodovinar z opravljenimi didaktično-pedagoškimi izpiti)
- visoko izobrazbo iz umetnostne zgodovine v povezavi z drugo študijsko skupino pedagoške študijske smeri (profesor umetnostne zgodovine in... in obratno)

Učitelji, ki poučujejo po tem učnem načrtu, so se dolžni udeleževati stalnega strokovnega izobraževanja in izpopolnjevanja.

Smeri izobrazbe, ki jih je PRKK za umetnostno zgodovino zapisala v učnem načrtu za likovno umetnost (umetnostna zgodovina in likovno snovanje) in dala na Strokovni svet RS za splošno izobraževanje v potrditev in sprejem, je strokovni svet sprejel le kot predlog. Veljavne smeri izobrazbe so navedene v Odredbi o smeri izobrazbe učiteljev in laborantov v izobraževalnih programih gimnazije, objavljeni v Uradnem listu št. 14 (12. 3. 1999).

Za splošnoizobraževalni predmet likovna umetnost odredba predpisuje:

“Učitelj likovne umetnosti je lahko, kdor je končal enopredmetni ali dvopredmetni univerzitetni študijski program iz umetnostne zgodovine ali katerega od enopredmetnih študijskih programov iz likovne pedagogike, slikarstva, kiparstva, oblikovanja ali arhitekture in si pridobil katerega od strokovnih naslovov:

- profesor umetnostne zgodovine in ...,
- diplomirani umetnostni zgodovinar (in),
- profesor likovne pedagogike,
- akademski slikar,
- akademski kipar,
- diplomirani industrijski oblikovalec,
- diplomirani oblikovalec vizualnih komunikacij,
- diplomirani inženir arhitekture.”

VI. VIRI

Homer: *Iliada*, Mladinska knjiga.

Homer: *Odiseja*, Mladinska knjiga, zbirka Kondor.

Janson, H. W. in Janson, Anthony F.: *History of Art for Young People*, 5. izdaja, 1997.

Jones, F. Arthur: *Introduction to Art*, Harpercollins college outline, 1992.

Kaifenheim, Eva Maria: *Aspekte der Kunst, ein Lehr- und Arbeitsbuch zur Kunsterziehung für die Sekundarstufe I*, Martin Lurz GmbH, 1980.

Ovid: *Metamorfoze*, Mladinska knjiga, zbirka Kondor.

Predmetni izpitni katalog za maturo za zgodovino umetnosti, RIC, Ljubljana, 1977.

Schmidt, Joël: *Slovar grške in rimske mitologije*, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1995.

Seznec, Jean: *Myth and Fable*, World Encyclopedia of Art.

Straten, van Roelof: *Einführung in die Ikonographie*, Berlin, 1997.

Vergil: *Eneida*.